

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 164/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. H., t. č. vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. F., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3, čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupmi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 GPt 50/11 a rozhodnutím z 19. decembra 2011, Krajskej prokuratúry v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Kv 11/11 a rozhodnutím z 10. februára 2012 a Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/28/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. H. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. marca 2012 doručená sťažnosť P. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3, čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 GPt 50/11 a rozhodnutím z 19. decembra 2011, Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Kv 11/11 a rozhodnutím z 10. februára 2012 a Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/28/2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že generálna prokuratúra uznesením sp. zn. IV/2 GPt 50/11 z 19. decembra 2011 zamietla sťažnosti sťažovateľa (a ďalších troch obvinených) podané proti uzneseniu vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu proti organizovanej kriminalite, odboru B. (ďalej len „vyšetrovateľ“), sp. zn. ČVS: PPZ-159/BOK-B2-2010 zo 7. októbra 2011, ktorým im bolo vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) a ods. 2 písm. c) a e) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), ako nedôvodné.

Právny zástupca podal 20. januára 2012 v mene sťažovateľa „*návrh na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní v zmysle § 363 ods. 1 Tr. poriadku*“, pretože predmetným uznesením generálnej prokuratúry bol porušený vo viacerých ustanoveniach zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

Podaním z 10. februára 2012 krajská prokuratúra oznámila sťažovateľovi, že podala na neho a ďalších piatich spoluobvinených obžalobu na okresný súd (obžaloba bola doručená na okresný súd 13. februára 2012).

Dňa 12. februára 2012 podal právny zástupca sťažovateľa námietku zaujatosti proti prokurátorke generálnej prokuratúry v jeho veci.

Sťažovateľ - zastúpený obhajcom - sa podaním z 26. februára 2012 vyjadril k obžalobe a 1. marca 2012 okresný súd po vylúčení sťažovateľa zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uviedol, že nezákonnosť postupov generálnej prokuratúry a predchádzajúceho postupu vyšetrovateľa v prípravnom konaní a krajskej prokuratúry pri podaní obžaloby a tiež okresného súdu vidí v tom, že v uvedených konaniach bolo porušené jeho základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a okresný súd ho „diskriminoval proti ostatným občanom SR, ktorým boli odmietnuté súdom a vrátené na nich podané obžaloby pre závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu, podľa § 244 ods. 1 písm. h) Tr. poriadku“.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1. Postupom Generálnej prokuratúry SR v Bratislave vo veci rozhodovania o mojom návrhu na postup generálneho prokurátora podľa § 363 ods. 1 Tr. poriadku proti právoplatnému uzneseniu prokurátora Generálnej prokuratúry SR, č. k.: IV/2 GPt 50/11-17 zo dňa 19. 12. 2011, v prípravnom konaní vedenom na P PZ ÚBOK Odbor Bratislava pod ČVS: PPZ - 159/BOK-B2-2010, ktorým postupom boli porušené základné práva a slobody podľa Čl. 12 ods. 1, 2, moje základné ľudské právo na osobnú slobodu a bezpečnosť podľa Čl. 17 ods. 1, 2, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 právo na spravodlivý a rýchly proces podľa Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, a jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 Právo slobodu a osobnú bezpečnosť a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o základných ľudských právach a slobodách sťažovateľa P. H.

2) *Obžalobou Krajskej prokuratúry v Bratislave, č. k. 2 Kv 11/11-174 zo dňa 10. 2. 2012, podanou podľa § 234 ods. 1 Tr. poriadku na Okresný súd Bratislava IV. dňa 13. 02. 2012 v bode 1, 3/ a 47 obžaloby na skutkovom základe uvedenom v obžalobe pre pokračovací obzvlášť závažný zločin a obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) písm. d), ods. 2 písm. c), písm. e) trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Trestného zákona, spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona bolo porušené základné práva a slobody podľa Čl. 12 ods. 1, 2 a Čl. 13 ods. 3, moje základné ľudské na osobnú slobodu a bezpečnosť podľa Čl. 17 ods. 1, 2, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa, Čl. 46 ods. 2 právo na obhajobu podľa Čl. 50 ods. 3 a právo na spravodlivý proces podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. A zároveň boli porušené moje základné práva na osobnú slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a násl., právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 a násl. Dohovoru... sťažovateľa P. H.*

3) *Postupom Okresného súdu Bratislava IV., prijatím a neodmietnutím a nevrátením podanej obžaloby prokurátorovi podľa § 244 ods. 1 písm. h) Tr. poriadku v trestnej veci, č. k.: 31728/2012 boli porušené základné práva a slobody podľa Čl. 12 ods. 1, 2 a Čl. 13 ods. 3, základné ľudské právo na osobnú slobodu a bezpečnosť podľa Čl. 17 ods. 1, 2, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 2, právo na obhajobu podľa Čl. 50 ods. 3 a právo na spravodlivý proces podľa Čl. 48 ods. 2 Ústavy... sťažovateľa P. H.*

4) *Vadné konanie o návrhu na postup generálneho prokurátora podľa § 363 ods. 1 Tr. poriadku proti právoplatnému uzneseniu prokurátora generálnej prokuratúry SR, č. k.: IV/2 GPt 50/11-17 zo dňa 19. 12. 2011 prokurátorky GP SR sa zrušuje a vec sa vracia na GP SR v Bratislave na ďalšie konanie.*

5) *Obžaloba podaná v trestnej veci 3 T/28/2012 Krajskou prokuratúrou v Bratislave, č. k.: 2 Kv 11/11-174 zo dňa 10. 02. 2012 Okresnému súdu Bratislava IV sa zrušuje a vec sa vracia Krajskej prokuratúre v Bratislave na ďalšie konanie.'*

6) *Sťažovateľovi P. H. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 33 193,91 Eur...*

7) *Generálna prokuratúra SR v Bratislave, Krajská prokuratúra v Bratislave a Okresný súd Bratislava IV. sú povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi P. H.*

náhradu trov konania na účet jeho právneho zástupcu... vo výške 261,82 Eur do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti pred ústavným súdom je namietané porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 3, čl. 17 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a jeho práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupmi generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 GPt 50/11 a rozhodnutím z 19. decembra 2011 [zamietla jeho sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: PPZ-159/BOK-B2-2010 zo 7. októbra 2011, ktorým mu bolo vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov

alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) a ods. 2 písm. c) a e) Trestného zákona], krajskej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Kv 11/11 a rozhodnutím z 10. februára 2012 (v ktorom podala na sťažovateľa obžalobu na všeobecnom súde) a tiež postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/28/2012 „*prijatím a neodmietnutím a nevrátením podanej obžaloby prokurátorovi podľa § 244 ods. 1 písm. h) Tr. poriadku v trestnej veci*“.

Sťažovateľ tvrdí, že v uvedených konaniach bolo porušené jeho základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a okresný súd ho „*diskriminoval proti ostatným občanom SR, ktorým boli odmietnuté súdom a vrátené na nich podané obžaloby pre závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu, podľa § 244 ods. 1 písm. h) Tr. poriadku*“.

Ešte pred tým, ako sa ústavný súd začne zaoberať samotnou materiálnou stránkou veci, je vždy povinný preskúmať procesné náležitosti sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne náležitosti a zároveň neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, sa ňou môže zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky. Jedným zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 49 zákona o ústavnom súde ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd je zásada subsidiarity. Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých

úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. Zívala III. ÚS 3/02, Ölveczky III. ÚS 18/04, Mamonov III. ÚS 75/05, Karlin IV. ÚS 76/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (obdobne napr. III. ÚS 79/02, III. ÚS 347/2011).

Zo sťažnosti ústavný súd zistil, že proti sťažovateľovi sa vedie trestné konanie, ktoré je v súčasnosti po podaní obžaloby krajskou prokuratúrou vedené okresným súdom pod sp. zn. 3 T/28/2012, pričom toto konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené. Sťažovateľ v sťažnosti namieta také procesné pochybenia generálnej prokuratúry, krajskej prokuratúry a okresného súdu a s tým súvisiace porušenie jeho označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru v prebiehajúcom súdnom konaní, ktorých porušenie má možnosť účinným spôsobom namietať pred všeobecným súdom (najmä okresným súdom a následne príslušným krajským súdom).

Keďže súd prvého stupňa konajúci v trestnej veci sťažovateľa, ako aj odvolací súd v prípade podania odvolania sú súdmi s plnou jurisdikciou, v právomoci ktorých je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania (generálnej prokuratúry a vyšetrovateľa), dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa týkajúcej sa namietaného porušenia jeho základných práv v jeho trestnej veci, ktorá nebola v čase podania sťažnosti právoplatne skončená, k záveru o nedostatku svojej právomoci konať a rozhodnúť v uvedenej veci (obdobne napr. III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

Ústavný súd preto jeho sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie bez toho, aby sa bližšie zaoberal jeho argumentmi uvedenými v sťažnosti.

Navyše, zo sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že k sťažnosti doručenej ústavnému súdu sú pripojené aj tie isté prílohy, ktoré sú adresované súčasne aj generálnej prokuratúre, krajskej prokuratúre a okresnému súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. apríla 2012